

Ірина ЛЯХОВИЧ
науковий керівник
к.е.н., доц. Фурса Т.П.
ІФННІМ ТНЕУ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Проблема перебудови фіскальної політики обумовлена реформами, які здійснюються в Україні. Оскільки, фіскальна політика є системою складних економічних відносин, які складаються між державою, організаціями, підприємствами та громадянами щодо розподілу і перерозподілу суспільного продукту, створення і використання фонду фінансових ресурсів, з огляду на те, що відсутність цілісної і послідовної державної економічної політики та перерозподілу фінансового ринку призвели до затяжної соціально-економічної кризи.

Дослідженням даної проблематики займаються чимало вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, В. Андрущенко, О. Василик, Т.Єфименко, А.Крисоватий, П. Мельник, О. Музиченко, А. Соколовська, В.Ревун та інші. Незважаючи на значні здобутки у дослідженнях, незавершеною є низка питань щодо реформування податкової політики України.

На сьогодні фіскальна політика в Україні переходить на новий рівень розвитку, що певним чином викликає труднощі у її реалізації. Насамперед вони пов'язані з необхідністю удосконалення фіскального законодавства та приведення його до вимог МВФ, відновлення підприємницької та інвестиційної активності, недопущення погіршення рівня життєдіяльності населення тощо.

Реалізація ефективної фіскальної політики також утруднюється через складність її узгодження з монетарною політикою, яка спрямовується переважно на стримування темпів інфляції та підтримання курсу гривні.

Необхідність проведення реформ, насамперед у податковій системі, пояснюється тим, що податки по-різному можуть впливати на економіку в перехідний період, а саме: низький рівень податків, відсутність податкових пільг, а з іншого боку – їх надмірне навантаження у поєднанні із кризою в економіці призводить до спаду виробництва та перехід у «тіньову економіку».

Особливої актуальності в останні роки поряд із реформою податкової системи набули проблеми формування державного бюджету. Одна частина з них є похідною від загальнооекономічного стану в країні, інша ж полягає у суто суб'єктивному підході до процесу його складання, затвердження та виконання.

Економічно неефективний розподіл бюджетних коштів спричинив зростання сум дотацій та кількості дотаційних областей та їх залежність від центру, навіть при впровадженні децентралізації.

Зниження податків при незбалансованому бюджеті швидше всього не допомагає, а призводить до загострення кризи.

Отже, можна виділити низку недоліків у податковій системі, а саме:
– часта зміна, складність та суперечливість податкової системи;

- складна, неоднорідна та нестабільна нормативно-правова база;
- фіскальне спрямування податкової системи і невизначене економічне становище держави;
 - витрати на адміністрування окремих податків є значними порівняно з доходами бюджету, що формуються унаслідок їх справляння;
 - непрозорість і нерівномірне податкове навантаження, більша частина якого покладена на законослухняних платників податків.

Відповідно, дані недоліки призвели до таких проблем, як:

- ухилення від оподаткування, виведення діяльності у «тіньову економіку»;
- збільшення заборгованості податкових платників перед бюджетом;
- заборгованість з податкового відшкодування з ПДВ.

Отже, головним завданням при реформуванні фіскальної політики повинна стати переорієнтація податкової системи із суто фіскальних цілей на стимулювання економічного зростання. Здійснити це можна, насамперед, шляхом послаблення податковою навантаження економіки частки податків у ВВП. Зниження ставок податків сприятиме збільшенню підприємницької активності і в підсумку збільшить податкові надходження до бюджету. Стимулюючий вплив матиме й радикальне скорочення пільг, крім соціального ефекту, воно сприятиме розширенню бази оподаткування, зменшить можливості для ухилення від сплати податків. Як свідчить досвід багатьох країн, стабільність і помірність системи оподаткування дають кращий і триваліший стимулюючий ефект, ніж податкові пільги.

На підставі зазначеного та з урахуванням сучасних економічних умов у яких перебуває Україна та зарубіжного досвіду, можна ствердити, що основним пріоритетом фіскальної політики у перспективі має стати: створення сприятливих умов для розвитку підприємницької та інвестиційної діяльності та зниження податкового тиску, а також їх ефективний захист.

Список використаних джерел:

1. *Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.*
2. *Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи [Текст] : монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій [та ін.] ; за ред. З. С. Варналія. — К. : Знання України, 2008. — 675 с.*
3. *Закон України «Про оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки» № 5211-VI від 01.01.2013 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5211-17>*